

دعا، همت را بلند و اراده را استوار می‌سازد/ رمضان، ماه دعاست

دعا، همت را بلند، اراده و تصمیم را استوار، و انسان را در برابر حوادث بزرگ و مصایب جانکاه مجهز و بیمه می‌سازد.

دعا، همت را بلند، اراده و تصمیم را استوار، و انسان را در برابر حوادث بزرگ و مصایب جانکاه مجهز و بیمه می‌سازد.

به گزارش خبرنگار مهر، متن زیر برشی از کتاب «عالی‌ترین مکتب تربیت و اخلاق یا ماه مبارک رمضان» اثر آیت الله صافی گلپایگانی است که در ادامه می‌خوانید؛

رمضان، ماه دعا

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي اسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

یکی از وظایف و برنامه‌هایی که روزه داران در ماه رمضان اجرا می‌نمایند، دعا و مناجات و طلب حوائج از خداوند قاضی الحاجات است.

خواندن دعا و طلب خیرکردن از خداوند در هر زمان، مستحب و توان بخش روان و از اسباب نشاط دل، انبساط خاطر و تجدید قوای فکری و روحی است.

«دعا» رافع غم و اندوه، غذای مقوی روح، برطرف کننده ناراحتی‌ها، سبب خوش بینی و امید به آینده و نجات از کابوس ناامیدی است.

دعا، خواندن پروردگار و یاری خواستن و حاجت طلبیدن از اوست که انسان فطرتاً از این نعمت بزرگ و رحمت واسعه الهی، بهره مند است.

بشر- هر چه هم قوی و نیرومند باشد- در شداید و سختی‌ها به وجود خدا- که برتر از همه و بی‌نیاز از همه و کارساز همه است- رو می‌آورد و به او پناهنده می‌شود و رفع سختی‌ها و بلاهایی را که به آن گرفتار شده را از او می‌طلبد. فطرتش او را به سوی خدا رهبری می‌نماید و غیر از خدا کارسازی نمی‌یابد:

قُلْ إِرَءَيْتُمْ إِنْ أَتَيْكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَعْبَرَاللَّهُ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ بَلْ إِبَاهُ تَدْعُونَ

اگر افتی بدام ابتلایی به جز او از که می‌جویی رهایی

انسان در پستی و بلندی‌های زندگی و حوادث روزگار و در برابر پیشامدهای سخت و ناگوار به مواردی می‌رسد که غیر از دعا هیچ‌گونه تکیه گاهی برای خود نمی‌یابد و فقط دعا می‌تواند ضعف و ناتوانی روحی او را جبران کند.

یکی از چیزهایی که هر بیمار و گرفتار به آن شایق و مایل است «دعا» است.

هر شخص بیمار و هر انسان مبتلا و ناراحت مایل است دوستی داشته باشد که دردهای خود را با او بگوید و او را از ناراحتی‌های خود آگاه ساخته، گرفتاری‌های خود را برایش شرح دهد و آن‌چه را بر سرش آمده یکایک برای او بازگو کند و به اصطلاح، «عقد گشایی» نماید.

علم روان‌شناسی این را یکی از راه‌کاری‌های تخفیف آلام و سبک شدن اضطراب، نگرانی و ناراحتی روحی شناخته است.

اگر شخصی غصه و اندوه خود را در دل نگاه داشته و پنهان کند و یا کسی را نیابد که غم دلش را آن‌چنان که هست به او بگوید، در آتش اضطراب و خیالات غم افزا می‌سوزد و دنیای وسیع را بر خود تنگ و تاریک می‌بیند.

یکی از فواید دعا این است که مؤمن، با خدای مهربان و شنوا، رازها، غصّه‌ها و رنج‌ها و افسردگی‌هایش را در میان می‌گذارد و گرفتاری‌های خود را بی‌کتمان شرح می‌دهد؛ و از او چاره‌جویی می‌کند و می‌داند که خدا از هرکس به او نزدیک‌تر است؛ ناله و صدایش را می‌شنود و او را پاسخ می‌گوید.

بنده مؤمن، پس از دعا احساس می‌کند که آلام درونی‌اش تخفیف یافته و سنگینی بار اندوه و فشارهای روحی‌اش سبک‌تر شده است.

راستی اگر دعا نبود و اگر بندگان راه به دعا نمی‌بردند و ناچار بودند راز دل و غصّه‌های خود را بازگو نکنند، چقدر زندگی ناگوار و تلخ می‌شد و عقده‌های روحی، آنان را آزار می‌داد.

ما باید به خاطر وجود نعمت «دعا»، حمد خدا را به جای آوریم و این نعمت را عزیز و گرامی بدانیم.

در دعای «ابی حمزه» است که:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي ادْعُوهُ قَيِّبُنِي وَاَنْ كُنْتُ بَطِيْنًا حِيْنَ يَدْعُوْنِي

حمد برای آن خدایی است که او را می‌خوانم؛ پس مرا جواب می‌دهد، هر چند من در جواب او- وقتی مرا بخواند- کند هستم.

و در همان دعا می‌خوانیم:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اسْئَلُهُ قَيِّعْطِيْنِي وَاَنْ كُنْتُ بَخِيْلًا حِيْنَ يَسْتَقْرِضُنِي

حمد، مخصوص خدایی است که از او می‌خواهم، پس مرا عطا می‌کند؛ هر چند وقتی از من وام بخواهد بخل می‌ورزم. و در فرازهای دیگری از این دعای زیبا می‌خوانیم:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اِنَادِيهِ كَلِمًا شِيْنَتْ لِحَاجَتِي وَاَخْلُوْا يَه حَيْثُ شِيْنَتْ لِسِرِّيْ يَغِيْرُ شَفِيْعَ قَيِّعْضِيْ لِيْ حَاجَتِي

سپاس مر خدای را که هر زمان بخواهم برای نیازم او را ندا می‌کنم و برای راز گفتن با او خلوت می‌نمایم؛ بدون این که شفيعی داشته باشم، پس حاجتم را برمی‌آورد.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي ادْعُوهُ وَلَا ادْعُوْهُ غَيْرُهُ وَاَوْ دَعُوْتُ غَيْرَهُ لَمْ يَسْتَجِبْ لِيْ دُعَائِيْ

سپاس از آن خدایی است که او را می‌خوانم و غیر او را نمی‌خوانم و اگر غیر او را بخوانم، دعایم را مستجاب نمی‌کند.

دعا، همت را بلند، اراده و تصمیم را استوار، و انسان را در برابر حوادث بزرگ و مصائب جانکاه مجهّز و بیمه می‌سازد.

حضرت سیدالشهدا علیه السلام در آغاز روز عاشورا- که می‌بایست به استقبال آن همه بلا و مصیبت برود و آن شداید و سختی‌ها هر کدامش برای این که تهمت‌نات جهان را از پای در آورد و به خاک ذلت و تسلیم بنشانند، کافی بود- روی به درگاه خدا آورد، و با این جمله‌های پر معنی خدا را خواند و از او تأیید و قوت خواست و در آن میدان شداید و نوائب، سر مویی از صراط مستقیم منحرف نشد و لحظه‌ای از هدف و مقصد عالی خود دیده بر نداشت.

اللّٰهُمَّ اَنْتَ ثِقَتِيْ فِيْ كُلِّ كَرْبٍ وَاَنْتَ رَجَائِيْ فِيْ كُلِّ شِدَّةٍ وَاَنْتَ لِيْ فِيْ كُلِّ اَمْرٍ نَزَلَ يِيْ ثِقَةٌ وَاَعْدَةٌ كَمِنْ هَمِّ يَضَعْفُ فِيْهِ الْفَوَاذُ وَتَقَلُّ فِيْهِ الْحِيَلَةُ وَيَخْدَلُ فِيْهِ الصَّدِيْقُ وَيَشْمَتُ فِيْهِ الْعَدُوْ اَنْزَلْتَهُ يَكُ وَاَشْكُوْهُ اِلَيْكَ رَغْبَةً مِّنِّيْ اِلَيْكَ عَمَّنْ سِوَاكَ فَعَرَّجْتَهُ عَنِّيْ وَكَشَفْتَهُ وَكَفَيْتَنِيْهٖ قَاَنْتَ وَاَلِيٌّ كُلِّ نِعْمَةٍ وَاَصْحَابُ كُلِّ حَسَنَةٍ وَمُنْتَهَى كُلِّ رَغْبَةٍ.

در جمله‌های روح‌بخش این دعا دقت کنید تا دریابید سلاحی که حسین علیه السلام به آن مسلح بود، سلاحی بود که اگر تمام دنیا، سپاه و لشکر می‌شد و با سپاه کوفه هم دست می‌شدند، نمی‌توانستند حسین حقیقت و فضیلت را

بشکنند و شهامت و شجاعت و استقامت او را متزلزل سازند و او را از مقصد و هدفی که دارد به جای دیگر و نقطه دیگر متوجه نمایند.

آری، خدا پشتیبان، مددکار و امید و مقصد و منتهای حسین علیه السلام بود، که توانست از آن میدان بلا، شرافتمندانه و سربلند بیرون آید و ذلیل و زبون و تسلیم کفار نگردد؛ و دین خدا را با بذل جان خود و جوانان و یارانش یاری نماید.

دعا، وسیله تهذیب باطن و نشان از شعور دعا کننده به فقر و نیازش به خدا و باعث رسوخ صفت تواضع و فروتنی و افتادگی و پرهیز از تکبر و گردنکشی است.